

<p>پیدایش انسان شناسی</p>
انسان شناسی
مریل وین دیویس ،
پی‌برو
ترجمه: حشمت‌الله
صباغی
نشر شیرازه
قیمت: ۲۸۰۰ تومان

الیه موسوی؛ پیدایش دانش انسان‌شناسی، با مطالعه فرهنگ‌های «بدوی» آغاز شد. اما واژه بدوی یا مفهوم «اولیه» پیش فرض‌هایی را برملا می‌سازد که غرب برای خود قائل است. یعنی برتری ناشی از «با فرهنگ و متمدن» بودن و نیز حق سخن برای دیگران کمتر رشد و تکامل یافته. انسان‌شناسی به دلیل اختلاف نظر و طرح پرسش‌هایی از این دست از درون، دچار شکاف شد؛ آیا این دانش به‌عنوان یک «دست‌آموز به خدمت استعمار» آمده است؟ آیا به منزله «دانشی برگرفته از نژادپرستی» است برای اثبات آن؟ یا کمکی است برای ارتباط میان فرهنگ‌ها یا تحکیم و برجسته کردن تفاوت‌ها؟ کتاب حاضر، شرح جالب یکی از شاخه‌های غیرقطعی علوم انسانی است که در جست‌وجوی نزنه گذشته ناخوشایند خود است. این کتاب، سیر تطور انسان‌شناسی را از زمان پیدایش آن یعنی یونان قدیم تا تنوع آن در زمان معاصر، ترسیم و همچنین مفاهیم و روش‌های کلیدی انسان‌شناسی را همراه با معرفی نام‌آوران این رشته از جمله فرانسن بوآس، و برنوسلاو ماینوسکی، ای. ای. اونس پریچارد، مارگارت ملین و کلود لوی استروس بیان کرده است. در عین حال به رشته‌های متنوع انسان‌شناسی از نوع پست‌مدرن آن، تا انتقادگر پرداخته شده و پرسش اصلی یعنی بازتاب انسان‌شناسی بر فرهنگ‌های غیرغربی را به‌منزله محور مباحث قرار داده است. این اثر که در ۱۷۶ صفحه به قلم «مریل وین دیویس» و «پی‌برو» نوشته و توسط حشمت‌الله صباغی ترجمه شده است جدیدترین عنوان از مجموعه قدم اول است که در سال ۱۳۸۶ توسط نشر پژوهش شیرازه منتشر و به‌نمایشگاه کتاب عرضه شده است.

عنکبوت بافی

سیدصفتی رضیعی : جوان قدبلند، لاغراندام، با صورتی خیلی خسته و ناآرام، توی پرشبیای نقره‌یی‌رنگ منتظر بود. سه سال پیش بود که با مینی‌مال ملاقات داشتم، از نوع ایرانی، در یکی از خیابان‌های مشهد. بین ترافیک خردکننده عصر، بی‌هدف توی خیابان‌هایی‌که هیچ کدام نمی‌شناختمیم، آنددر گم شدیم تا راه خودش پیدا شد. توی راه سیگار با سیگار روشن می‌کرد و هی

<p>اپرای قورباغه‌های مرداب‌خوار</p> <p>جواد سعیدی پور</p> <p>نشر کاروان</p> <p>چاپ اول: ۱۳۸۷</p> <p>قیمت : ۱۴۰۰ تومان</p>

فندکش گم می‌شد؛ رضا ناظم این شکلی بود. نویسنده وبلاگ معروفی که با یک سبک خاص شناخته می‌شد: مینی‌مال. داستان‌های خیلی خیلی خیلی کوتاه. داستان‌هایی که دوست‌نازآم من می‌نوشت، خیلی خوب جا افتاده بود. جواد سعیدی پور، نام واقعی رضا است. بعد از سه سال از اولین دیدار، حالا با کتایش روبه‌رو هستم. کتابی کوچولو و کم‌برگ که خیلی چیزهای عجیب و غریب توی خودش مخفی کرده است.

نوشته‌های رضا ناظم دوست‌داشتنی هستند. معجونوی از تنهایی، زندگی شهری، سربازی، طبیعت، و سوررئالیسم، اکسپرسیونیسم، و پست‌مدرنیسم. معجونوی قوی که خواننده خود را خرد و منگ بر جای می‌گذارد. یک نوع خرد شدن دوست‌داشتنی.

فرم داستان‌ها در ویژگی اصلی آنها، قدرتی فوق‌العاده به روایت داستانی می‌بخشد: داستان‌ها کوتاه هستند، خیلی خیلی کوتاه. چون کوتاه هستند، جایی برای کلمات اضافه نیست. رضا ناظم عادت دارد زیاد بنویسد، خیلی زیاد. ولی وسواس گونه از بین کلمات انتخاب می‌کند، هر چیزی که زائد باشد را حذف می‌کند، باز هم حذف می‌کند و باز هم حذف می‌کند تا به یک حجم متناسب برسد، بدون هیچ چیز اضافه‌یی. این انتخاب آگاهانه، داستان را جلا می‌دهد. حرفی که دیگران در خطوطی ممتد می‌زنند را در یک خط، یک پاراگراف، یا حداکثر سه، چهار صفحه زده است و این چنین حدود سی سال زندگی یک ایرانی رو به روی ما قرار می‌گیرد، پر از تصویرهایی کوچک، لبریز از غمی پنهان. هر جور تنهایی تلخ، مال انسان‌هایی که توی راه‌های عجیب و غریب زندگی تنگ و مدرن امروزی حل شده‌اند، خسته‌اند، دنبال یک راه گریز هستند، خیلی خیلی خسته‌اند.

وقتی «اپرای قورباغه‌های مرداب‌خوار» را می‌خوانید، با داستان‌هایی عادی روبه‌رو نیستید. داستان‌ها نوشته‌اند تا شما را دچار شگفتی کنند. قرار نیست ساده از کنار کلمات رد شوید. قرار است رگباری از تصویرهای معنادار به سویتان پرتاب شود و شما یی‌پناه، خودتان را دقیقاً در زندگی شهری خودتان پیدا کنید. مینی‌مال این چنین است: زنده، پهنده، در عین حال ساکت، خاموش و غمگین.

شخصیت کارآگاه در کتاب بورخس و کاسارس مردی با شم پلیسی بالا که حلال مشکلات و معماهای دنیای خارج است

درباره کتاب «شش مسئله برای دن ایسیدرو پارودی»

اینجا یک کارآگاه زندانی است

محسن حکیم‌معانی

شش مسئله برای دن ایسیدرو پارودی
خورخه لوئیس بورخس
آدولفو بیویی کاسارس
ترجمه: احسان نوروزی –
نیما ملک‌محمدی
انتشارات نیلا
چاپ اول: ۱۳۸۶

انسان مدرن را پیش چشمانش آورد، یا از قطعیت بی‌چون و چرای تحقق اندیشه نویسنده‌گان داستان‌ها و رمان‌های پلیسی و جنایی قلمداد کنیم. کارآگاه‌ها هر جور که باشند – رسمی و خصوصی، با یونیفرم و لباس شخصی، اجبر شده و آزاد و … - خصوصیات مشترکی دارند. تنهایی همیشه گویی ملازم زندگی‌شان است، هوشی فرایشی دارند، از حواس قدرتمندی برخوردارند، مجری عدالت‌اند و… با این وجود اما جنبه‌هایی هم هست که در میان این شباهت‌ها نباید از آنها غفلت کرد. کارآگاه‌های ادبیات داستانی به همان اندازه که واجد خصوصیات مشترکند، تفاوت‌های بارزی هم دارند.

این تفاوت‌ها از چند ناحیه سرچشمه می‌گیرد. گاه ممکن است این تفاوت‌ها صرفاً اختلافی در سبک زندگی یا سلوک فردی شخصیت‌ها باشد یا معلول اجتماعی‌که در آن واقع شده‌اند، اما گاه این تفاوت‌بنیادی‌تر و عمیق‌تر است. به‌طور مثال «کمیسر مگره» یا تکیه همیشگی‌اش به شاخک‌های حساس طبیعی‌اش که او را تا حدی درون‌نگر، شهودی و غیرعقل‌گرا معرفی می‌کند، هرگز نمی‌تواند کنار «شرلوک هولمز» بنشیند. هولمز، که همه پدیده‌ها را با منطقی

خلل‌ناپذیر قابل بررسی و کشف می‌داند و برای امر شهودی جایگاه و پایگاه چندانی قائل نیست. شاید در کنار «پارو» به آرامش بیشتری برسد تا مگره خونرسد، بی‌مالات و ایاچه‌گر. واقعیت این است که هر چه پایگاه عقلایت مدرن استحکام می‌دهد، بلکه در کنج خلوت خود به تجزیه و تحلیل داده‌های اتفاقی می‌پردازد و به نتایج درست دست می‌یابد. کار پارودی بیشتر به یک بازی شبیه است. او ابتدا نقل‌ها را می‌شوند، سلیم و سقیم‌اش را تفکیک می‌کند و با ارزیابی که از آدم‌ها ارائه می‌دهد به نتیجه می‌رسد. از همین روست

شخصیت کارآگاه در کتاب بورخس و کاسارس مردی با شم پلیسی بالا که حلال مشکلات و معماهای دنیای خارج است

درباره کتاب «شش مسئله برای دن ایسیدرو پارودی»

اینجا یک کارآگاه زندانی است

شخصیت کارآگاه در کتاب بورخس و کاسارس مردی با شم پلیسی بالا که حلال مشکلات و معماهای دنیای خارج است

درباره کتاب «شش مسئله برای دن ایسیدرو پارودی»

معرفی کتاب

<p>مجموعه اشعار سیما یاری</p>
<p>صدف و قهوه</p> <p>سیما یاری</p> <p>نشر قطره</p> <p>تعداد: ۲۵۰۰ نسخه</p> <p>قیمت: ۳۲۰۰ تومان</p>

«صدف و قهوه»، مجموعه‌یی است از شعرهای «سیما یاری» که توسط نشر قطره در ۳۵۸ صفحه منتشر شده است. در پشت جلد این مجموعه از قول دکتر تقی پوزنآمدریان درباره اشعار سیما یاری آمده است: «سیما یاری آهنگ و توازن شعرهایش را حفظ می‌کند. نگاه دقیقی دارد و با آنکه زمینه معنایی بسیاری از شعرهای او مسائل عادی زندگی است، توانسته به زبانی ساده، رسا، مناسب به زمینه‌های معنایی شعرش دست پیدا کند. . . . شعرهای سیما یاری مجموعه‌یی است بسیار متنوع از وصف جلوه‌های مختلف زندگی که با بیانی قابل توجه و با دقت و ریزبینی به تصویر کشیده شده است، جلوه‌هایی از زندگی عادی و اشیا و امور آن که پیش از این به ندرت در قلمرو شعر حضور پیدا کرده‌اند. این آثار از حضور جسوری با دید و زبان مستقل در عرصه شاعری خبر می‌دهد.» شعر «گوش دوست» از مجموعه «صدف و قهوه» را با هم می‌خوانیم: «آه/ کتری آهنی زیا/ روی شعله کوچک زیا/ ریز می‌جوشد و زیبا می‌خواند: / - من با تو هستم / با تو/ نزدیک تو/ من هستم- / کتری / در خانه یک دوست که از دیدن دوست / آمده است. . . .»

تاثیر جهانی شدن

<p>ویرانگری خلاق</p> <p>تایلر کاوین</p> <p>ترجمه: محمدعلی حسین نژاد</p> <p>نشر دفتر پژوهش‌های فرهنگی</p> <p>چاپ اول: ۱۳۸۷</p> <p>قیمت: ۴۸۰۰ تومان</p>

ویرانگری خلاق کتابی است درباره تاثیر جهانی شدن بر فرهنگ ملل و اقوام. کتاب دارای شش فصل است با عنوان‌های داد و ستد بین فرهنگ‌ها، غلبه فرهنگی جهانی: نقش ثروت و تکنولوژی، هویت قومی و فاجعه تلفات فرهنگی، چرا هالیوود بر جهان فرمان‌رایی می‌کند و آیا باید به این موضوع اهمیت بدهییم، سطحی‌گرایی و قانون کوچک‌ترین مخرج مشترک و آیا باید به فرهنگ ملی اهمیت داد؟ در بخشی از یادداشت مترجم بر این کتاب می‌خوانید: «کتاب ویرانگری خلاق بیش از هر چیز بسیاری از شعارهای متداول دفاع از تنوع فرهنگی و حمایت از فرهنگ ملل و اقوام در مواجهه با جهانی شدن و چندفرهنگی، مقوله تنوع فرهنگی را به صورت متضاد و تا حدی غیرمعارف نسبت به بحث‌های رایج غالب بررسی می‌کند.»

درباره پتینه کاری

<p>هنر پتینه</p> <p>زهرا رسول‌زاده‌نمین</p> <p>چاپ اول: ۱۳۸۶</p> <p>تعداد: ۵۰۰۰ نسخه</p> <p>قیمت: ۶۸۰۰ تومان</p>

«هنر پتینه»، کتابی است در ده فصل درباره انواع تکنیک پتینه برای دکوراسیون داخلی. در فصل اول این کتاب با عنوان «تعریف واژه پتینه» آمده است: «واژه پتینه در کتاب فرهنگ هنرهای تجسمی بدین گونه آمده است: یافت و رنگ یا چرمی که بر اثر گذشت زمان و به مرور اکسید شده و عوامل طبیعی روی شیء اثر گذاشته و باعث تغییررنگ و ایجاد بافت (تخریب جنس) و ایجاد رنگار شده باشد.» آشنایی با رنگ‌ها و خواص آن، معرفی انواع حلال‌ها، معرفی پاک‌کننده‌ها، معرفی رنگ‌زین‌رها، معرفی برخی از مواد و ابزار لازم، معرفی یافت و انواع آن، معرفی تکنیک‌های متنوع در هنر پتینه‌کاری و مرمت آثار سفالی شکسته، از جمله فصل‌های این کتاب است.

نقد‌های پالین کیل

<p>سینما، امپراتور پنهان</p> <p>پالین کیل</p> <p>ترجمه: بزرگمهر رفیعا</p> <p>نشر قطره</p> <p>چاپ اول: ۱۳۸۶</p> <p>تعداد: ۱۱۰۰ نسخه</p> <p>قیمت: ۵۰۰۰ تومان</p>

«سینما، امپراتور پنهان» مجموعه‌یی است از مقاله‌های پالین کیل، منتقدنام‌آشنای سینما که توسط بزرگمهر رفیعا ترجمه شده است. در مقدمه مترجم بر این کتاب می‌خوانید: «تمدن انسان امروز، از مسیز هنر به طلیعه‌یی نوین از کش‌ها و واکنش‌هایی دست یافته است که برجسته‌ترین پاره‌آن، نه تکنولوژی، نه ماشین، بلکه رسانه سینما و گونه‌ها و شاخه‌های آن است.» کتاب دارای ده فصل است. «هالیوود- ضد هالیوود»، «خشونت سینما»، «زین زخمی‌ها»، «سینماکنیک، سینماستیم»، سینماشیتش»، از جمله مقاله‌هایی است که در این کتاب منتشر شده.

مستقل از دیگری آمده‌اند، اما گهگاه تکرار بعضی عناصر پاره‌یی از آنها را به هم پیوند می‌دهد. بدین صورت با نادیده گرفتن یکی از داستان‌ها نمی‌توان بخشی از داستان دیگری را در یافت. این خصوصیت باعث می‌شود داستان‌ها را نه‌چندان مستقل بلکه کاملاً پیوسته به‌شمار آوریم. از سوی دیگر نویسنده‌گان کتاب (خورخه لوئیس بورخس و آدولفو بیویی کاسارس) نامی جعلی به ساخته‌اند تا به عنوان نویسنده بر پشانی کتاب بیاید: «اوتوریو بوتوسوس دومک». این نام که در ترجمه فارسی کتاب، صرفاً در مقدمه آمده و اثری از آن روی جلد نیست، باعث می‌شود کتاب ابعاد تازه‌یی بیابد، فی‌المثل پیشگفتاری که به قلم نویسنده جعلی دیگری با نام «خرناسیو مونه‌نگرو» آمده جعل در جعل جدیدی است که متن اولیه را (با متن کلی کتاب را که پس از آن خواهد آمد) را به هم آورد و از نگاه پارودی به ماجرا فیصله دهد.

و اگر احياناً در روایت روایان صحنه یا صحنه‌هایی جا افتاده است و شخص ثائلی نیز لازم می‌آید تا جایی خالی را پر کند (چنان‌که در قصه و تحریف‌هایی می‌رسیم که همیشه بورخس از استادان آن بوده است.

هزار توی بورخس این‌بار هزار تویی انسانی است. او این بار شخصیت‌هایش را در پیچاپیچ باغ‌گذرها و کتابخانه‌های بابل راه‌نمی‌کند بلکه در اینهمانی شخصیت‌ها و تودرتویی آنها معمای سر به مهر می‌نهد تا خواننده درگیر پایان‌ناپذیر تکرارها باشد، هرچند رازهای جنایت همه کشف شده‌اند.

کردن مغز سرباز دشمن با تفنگ دوربین‌دارش را چنان روایت می‌کند که روایتش از بسیاری روایت‌های متعارف از موقعیت جنگ، فاصله می‌گیرد. زبان و شخصیت خاص این قصه، جنگ را از انواع آشنای روایت این موقعیت جدا می‌کند و به حاشیه می‌کشاند. با این تمهید روی دیگری از جنگ که تنها با کشاندن قصه، به گوشه‌های پرت افتاده و خلوت‌تر میدان جنگ مثل آنجا که راوی سرباز دشمن را هدف گرفته، آشکار می‌شود و جالب اینجاست که اتفاقاً این گوشه پرت افتاده در قصه «صف دراز مورچگان»، قلب میدان جنگ است، اما نویسنده در این قصه، لحظه‌یی از میدان جنگ را شکار می‌کند، که در آن، جز تک‌تیرانداز و سرباز دشمن کسی دیگری در میدان جنگ نیست و به این روش، صحنه‌یی آشنا و پریهاور در روایت‌های جنگی، به صحنه‌یی غریب تبدیل می‌شود همان‌طور که این غریب‌نمایی در لحن و زبان، در شخصیت و در پایان خلاف انتظار این قصه هم اتفاق افتاده است. در این قصه، یکی از مرکزی‌ترین صحنه‌های جنگ، به صحنه‌یی حاشیه‌یی تبدیل می‌شود و با کشیده شدن این صحنه مرکزی به حاشیه‌یی خلوت و ساکت و فاصله گرفتن از روایت‌های آشنا از جنگ، آن روایت آشنا گسسته می‌شود. همان‌طور که شخصیت این قصه هم شبیه به دیگر شخصیت‌های قصه‌های ایرانی یا دست کم بسیاری از این قصه‌ها نیست. تاکید بر تک‌تیرانداز بودنش هم شاید به این دلیل باشد.

راوی این قصه همان‌طور که از خاطرات کم‌دی و در عین حال پر از خشونتش بر می‌آید، کسی است که با شلیک به سرباز دشمن، نه از جبهه مقابل که از اجتماعی که از دل آن بیرون آمده است، انتقام می‌گیرد. در همین نزدیک شدن برخی قصه‌های خیابوی به ریشه خشونت و یافتن زبان متناسب با عام‌ترین شکل‌های این خشونت است که آدم‌ها و موقعیت‌های قصه‌های او در عین محدود بودن از لحاظ جغرافیایی، قابل تعمیم به اجتماعی بسیار بزرگ‌تر و حتی در ظاهر متفاوت‌تر هستند و این همان‌طور که گفتم حاصل همان فاصله میان واقعیت و نوشتن واقعیت و اجرای دوباره آن در زبان است.

که داستان‌های این مجموعه همگی دوپاره‌اند. پاره اول اگرچه با روایت معطوف به پارودی آغاز می‌شود، اما در پیوسته‌ی روایت را شخص دیگری به دست می‌گیرد که باید او را راوی اختصاصی پارودی خواند.

کسی که ماجرا را برای او نقل می‌کند که در ترجمه فارسی کتاب، صرفاً در مقدمه آمده و اثری از آن روی جلد نیست، باعث می‌شود کتاب ابعاد تازه‌یی بیابد، فی‌المثل پیشگفتاری که به قلم نویسنده جعلی دیگری با نام «خرناسیو مونه‌نگرو» آمده جعل در جعل جدیدی است که متن اولیه را (با متن کلی کتاب را که پس از آن خواهد آمد) را به هم آورد و از نگاه پارودی به ماجرا فیصله دهد.

و اگر احياناً در روایت روایان صحنه یا صحنه‌هایی جا افتاده است و شخص ثائلی نیز لازم می‌آید تا جایی خالی را پر کند (چنان‌که در قصه و تحریف‌هایی می‌رسیم که همیشه بورخس از استادان آن بوده است.

هزار توی بورخس این‌بار هزار تویی انسانی است. او این بار شخصیت‌هایش را در پیچاپیچ باغ‌گذرها و کتابخانه‌های بابل راه‌نمی‌کند بلکه در اینهمانی شخصیت‌ها و تودرتویی آنها معمای سر به مهر می‌نهد تا خواننده درگیر پایان‌ناپذیر تکرارها باشد، هرچند رازهای جنایت همه کشف شده‌اند.

درباره «مردی که گوش گم شد»

جغرافیای زبان

علی شروقی

تغییر شکل می‌دهد و این هرگز محدود به جغرافیایی نیست که ظاهر قصه‌های «خیابوی» در آن اتفاق می‌افتد. «خیابوی» با حاشیه‌یی کردن زبان بی‌آنکه شکل بیرونی‌اش را چندان تغییر دهد جغرافیایی ساخته است بس فراتر از جغرافیای ظاهری قصه‌هایش.

در این جغرافیا که با زبان ساخته می‌شود و با حاشیه‌یی شدن آن، شکل بیرونی عقده و خشونت به شکل درونی متن خیابوی تبدیل می‌شود. این خشونت با برهنه شدن زبان و با فاصله گرفتن راوی از آنچه روایت می‌کند در عین حضور فیزیکی او به عنوان راوی اول شخص در مرکز روایت، برجسته می‌شود بی‌آنکه این برجستگی از ساختار قصه بیرون بزند. راوی قصه‌های خیابوی در مرکز ماجراست اما با قرار گرفتن در درون زبان، از مرکز فاصله می‌گیرد به نحوی که در همان لحظه که از «من» خود می‌گوید، این «من» انگار دیگری است که راوی دیگری روایتش می‌کند. بی‌آنکه این فاصله بر هم منطبق و با هم یکی باشند یا بکوشند، تضادها و فاصله‌ها و به دنبال آن روابطی را که بر پایه نوعی عقده و خشونت مسیان شخصیت‌های قصه برقرار شده بیپوشانند. در این قصه‌ها میان روایتی با روایتی متفاوت از موقعیت‌های به‌ظاهر آشنا روبه‌رو هستیم و با ارازه درکی متفاوت از این موقعیت‌ها. نمونه‌اش قصه «صف‌دراز مورچگان» که در آن راوی لحظه‌یی از حضور خود در جنگ و متلاشی

مردی که گوش گم شد
حافظ خیابوی
نشر چشمه
چاپ اول- ۱۳۸۶
قیمت: ۱۸۰۰ تومان